

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021,

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä (CON/2021/15)

(2021/C 244/04)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 18 päivänä marraskuuta 2020 Euroopan unionin neuvostolta ja 30 päivänä marraskuuta 2020 Euroopan parlamentilta lausuntopyynnöt ehdotuksesta asetukseksi hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä ⁽¹⁾ (jäljempänä "asetusehdotus").

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohtaan ja 282 artiklan 5 kohtaan, sillä ehdotettu asetusta sisältää EKP:n toimivaltaan kuuluvia säännöksiä, jotka koskevat erityisesti rahapolitiikan määrittelyä ja toteuttamista, maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistämistä, toimivaltaisten viranomaisten rahoitusjärjestelmän vakautteen liittyvän politiikan moitteetonta harjoittamista sekä luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyviä EKP:n tehtäviä perussopimuksen 127 artiklan 2 kohdan ensimmäisen ja neljännen luetelmakohdan sekä 127 artiklan 5 ja 6 kohdan mukaisesti. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Yleiset huomautukset

- 1.1. EKP suhtautuu myönteisesti asetusehdotukseen, jonka tarkoituksena on antaa sijoituspalveluyrityksille, markkinatoimijoille ja arvopaperikeskuksille mahdollisuus ylläpitää hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvia markkinainfrastruktuureja joko DLT-pohjaisena monenkeskisenä kaupankäyntijärjestelmänä tai DLT-pohjaisena arvopapereiden selvitysjärjestelmänä (jäljempänä "DLT-pohjainen selvitysjärjestelmä" tai yhdessä DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien kanssa "DLT-pohjaiset markkinainfrastruktuurit").
- 1.2. EKP suhtautuu myönteisesti rajoituksiin, joita ehdotetulla asetuksella asetettaisiin – sekä omaisuuseräluokkien että markkinoiden koon osalta – DLT-siirtokelpoisten arvopapereiden ⁽²⁾ rekisteröinnille, kaupankäynnille ja toimitukselle DLT-pohjaisissa monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä ja DLT-pohjaisissa selvitysjärjestelmissä siten, että samalla edistetään DLT-tekniikan käyttöön liittyvien mahdollisten riskien lieventämistä. Olisi kuitenkin hyvä vielä pohtia, voidaanko omaisuuseräluokkia laajentaa, kynnysarvot säilyttäen, kattamaan myös valtion joukkolainat. Tähän liittyen EKP korostaa kuitenkin, että sen lausunto perustuu käsitykseen asetusehdotuksen ⁽³⁾ mukaisten erityisten kynnysarvot säilyttämisestä, koska näiden kynnysarvojen korottaminen saattaa aiheuttaa riskejä vakiintuneiden ja DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien tasapuolisten toimintaedellytysten ja mahdollisesti myös rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. EKP katsoo lisäksi, että kun otetaan huomioon pääomamarkkinoiden kehitys eräissä unionin jäsenvaltioissa, olisi suositeltavaa harkita kansallisille toimivaltaisille viranomaisille annettavaa mahdollisuutta alentaa asianomaisia kynnysarvoja. Tämän vuoksi EKP haluaa tulla kuulluksi uudelleen asetusehdotuksesta, jos kynnysarvoihin tehdään olennaisia muutoksia. Lisäksi olisi varmistettava, ettei näitä kynnysarvoja kierretä, koska se heikentäisi niiden tehokkuutta. Liikkeeseenlaskijalla ei esimerkiksi tulisi olla mahdollisuutta jakaa joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskua kahteen (tai useampaan) etuoikeusluokkaan, jotka lasketaan liikkeeseen yhden DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin kautta. Tässä

⁽¹⁾ COM(2020) 594 final.

⁽²⁾ Ks. asetusehdotuksen 2 artiklan 5 kohta.

⁽³⁾ Ks. asetusehdotuksen 3 artiklan 1 ja 3 kohta.

tilanteessa velvoitteiden asettaminen ainoastaan DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjille voi osoittautua tehottomaksi, ellei sitä täydennetä joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijoille asetettavilla velvoitteilla. Lisäksi voitaisiin harkita täydentävää kynnysarvoa, joka asetettaisiin DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin tasolle toteutuneen arvon perusteella, koska tämä on yksi merkityksellisistä indikaattoreista toimitusinfrastruktuurin systeemistä merkitystä arvioitaessa. Lopuksi EKP:n käsityksenä on, että asetusehdotuksen mukaan kynnysarvojen noudattaminen ei ole riittävä edellytys poikkeuksen myöntämiseksi unionin lainsäädännön vaatimuksista. Vaikka raja-arvot täyttyisivät täysimääräisesti, asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjille poikkeuksen vain tapauskohtaisesti ja ottaen huomioon myös rahoitusvakauteen liittyvät näkökohdat.

- 1.3. Ehdotetun järjestelyn mukaan DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjät voivat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2014/65/EU (*) (jäljempänä MiFID II -direktiivi) tarkoitettujen palvelujen lisäksi tarjota myös muita palveluja, nimittäin arvopaperikeskuksen ydinpalveluja (†). Tällaisten muiden palvelujen tarjoaminen sisältäisi niiden osallistujien kannalta uusia ja lisääntyneitä riskejä, jotka on tarpeen ottaa huomioon asetusehdotuksessa. Asetusehdotukseen sisältyvät lisävaatimukset näyttävät kuitenkin melko vähäisiltä. Sen vuoksi asetusehdotus ei näytä varmistavan tasapuolisia toimintaedellytyksiä DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ja DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien välillä eikä näiden DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ja perinteiseen teknologiaan perustuvia arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä ylläpitävien arvopaperikeskusten välillä, sillä ne tarjoavat samankaltaisia palveluja keskenään kilpaillen. Toisin sanoen asetusehdotuksessa ei noudateta periaatetta ”sama liiketoiminta, samat riskit, samat säännöt”. Koska asetusehdotuksen mukaan monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä voi toimittaa DLT-siirtokelpoisia arvopapereita, olisi lisäksi tutkittava vastakkaista mahdollisuutta eli sitä, että DLT-pohjaista selvitysjärjestelmää ylläpitävä arvopaperikeskus ylläpitää myös monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää. Tämä johtuu siitä, että DLT-teknologian käyttö, jossa kaikki transaktiot kirjataan hajautettuun tilikirjaan, voi tiivistää kaupan ja toimituksen lähes reaaliajassa tapahtuvaksi sekä mahdollistaa kaupan ja kaupan jälkeisten toimintojen yhdistämisen, kuten ehdotetun asetuksen johdanto-osan kappaleissa todetaan.
- 1.4. Asetusehdotus ei myöskään näytä noudattavan teknologianeutraaliuden periaatetta sähköisen rahan tokeneiden suhteen, joita voidaan käyttää DLT-siirtokelpoisten arvopaperitapahtumien toimituksessa. Vaikka sähköisen rahan tokeneja voidaan laskea liikkeeseen myös muun teknologian kuin DLT-teknologian perusteella (‡), asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvat infrastruktuurit voivat perustua ainoastaan DLT-teknologiaan.
- 1.5. Vaikka EKP suhtautuu myönteisesti asetusehdotuksen tavoitteeseen tukea innovointia, se haluaa kuitenkin tuoda esiin mahdolliset puutteet, jotka liittyvät suunniteltuun poikkeukseen asetuksen (EU) N:o 909/2014 (jäljempänä ”arvopaperikeskusasetus”) mukaisten, järjestelmään pääsyä koskevien säännösten soveltamisesta. (†) EKP katsoo, että arvopaperikeskusasetuksen tavoitetta yhdenmukaistaa ja tehostaa rajat ylittävää toimitusta unionissa heikentäisi se, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset myöntäisivät laajamittaisesti tällaisia poikkeuksia unionissa. Lisäksi EKP katsoo, että tällainen poikkeus voi vaikuttaa arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien yhteentoimivuuteen, mikä voi viime kädessä johtaa likviditeetin pirstaloitumiseen.

2. Rahapoliittiset näkökohdat

- 2.1. Rahapolitiikan näkökulmasta arvopaperitapahtumat ovat ratkaisevan tärkeitä rahamarkkinoiden toiminnan ja avomarkkinaoperaatioiden toteuttamisen kannalta. Hajautetun tilikirjan teknologian käyttö arvopaperikaupan selvitysjärjestelmissä sovellettavana innovatiivisena teknologiana, jolla voidaan mahdollisesti helpottaa arvopaperitapahtumien tehokkaampaa toteuttamista, voi tuoda mukanaan sekä mahdollisuuksia että riskejä. Rahapolitiikan

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

(†) Ks. asetusehdotuksen 2 artiklan 3 kohta ja arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta 23 päivänä heinäkuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1) A jakso.

(‡) Ks. kryptovaluuttojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen 3 artiklan 2 kohta (ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kryptovaluuttojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta – COM(2020) 593 final).

(§) Ks. arvopaperikeskusasetuksen 50 ja 53 artikla.

kannalta on olennaisen tärkeää, että markkinaosapuolet pystyvät siirtämään arvopapereita tehokkaasti. Sen vuoksi pitkän aikavälin politiikkalinjauksissa on arvioitava huolellisesti, miten tätä uutta teknologiaa sovelletaan nykyisessä arvopaperikaupan selvityksen ekosysteemissä ja/tai vaikuttaako se jollakin tavoilla olemassa oleviin arvopaperitoimituksen järjestelyihin.

- 2.2. Arvopaperitapahtumiin käytettävissä olevien erilaisten yhteentoimimattomien infrastruktuurien lisääntyminen voisi periaatteessa johtaa vakuuksien ja likviditeettipoolien pirstaloitumiseen, mikä voisi puolestaan vaikuttaa vakuuksien saatavuuteen, vakuuksien arvostukseen ja hinnanmuodostukseen markkinoilla ja sitä kautta rahapolitiikan välittymiseen. Tällaisten riskien toteutuminen riippuisi kuitenkin eri toimitusinfrastruktuurien erityispiirteistä ja niiden toimivuudesta sen suhteen, että osallistujat voivat saada vakuutensa käyttöön oikea-aikaisesti.
- 2.3. Lisäksi mitä tulee keskuspankkilikviditeetin käyttöön, eurojärjestelmä tukee tällä hetkellä arvopaperikauppojen selvitystä keskuspankkirahassa TARGET2-Securities-järjestelmän (T2S) kautta. Arvopaperikeskusten pääsy T2S:ään edellyttää, että sovellettavien EKP:n suuntaviivojen⁽⁸⁾ mukaisesti kelpoisuusvaatimuksiin ja -ehtoihin perustuvan arvioinnin lopputulos on myönteinen. Jos DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien osallistujilla ei ole pääsyä keskuspankkirahaan, liikepankkirahaa voidaan käyttää arvopaperitapahtumien katteensiirtoon tokenisoidussa muodossa ja/tai sähköisen rahan tokeneilla. Jos tällaisten DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien yleistyminen lisäisi merkittävästi liikepankkirahan tai sähköisen rahan tokenien käyttöä arvopaperitapahtumien maksujen suorittamisessa, rahapolitiikan välittymisen vaikutuksia olisi analysoitava perusteellisesti.

3. Yleisvalvontaa sekä järjestelmien vakautta ja rahoitusvakautta koskevat näkökohdat

3.1. EKP:n rooli arvopaperitoimituksen alalla

- 3.1.1. Perussopimuksen 127 artiklan 2 kohdan neljännessä luetelmakohdassa ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä "EKP:n perussääntö") 3.1 artiklassa mainitaan yhtenä EKP:lle kuuluvana perustehtävänä maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen. Tämän perustehtävän edistämiseksi "EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota järjestelyjä ja EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi yhteisössä ja kolmansien maiden kanssa".⁽⁹⁾
- 3.1.2. Arvopaperikeskukset ovat rahoitusmarkkinoiden infrastruktuureja, joita eri viranomaiset sääntelevät ja valvovat tiukasti arvopaperikeskusasetuksen nojalla; kyseisessä asetuksessa vahvistetaan rahoitusvälineiden selvitystä koskevat vaatimukset sekä arvopaperikeskusten organisaatiota ja toimintaa koskevat säännöt. Lisäksi arvopaperikeskusten on otettava huomioon maksujärjestelmä- ja markkinainfrastruktuurikomitean (CPMI) ja kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien järjestön (IOSCO) kyberuhkien sietokykyä koskevat ohjeet⁽¹⁰⁾, joiden täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset ohjeet on täsmennetty rahoitusmarkkinainfrastruktuurien kyberuhkien sietokykyä koskevissa eurojärjestelmän valvontaodotuksissa⁽¹¹⁾, jotka on osoitettu kaikille rahoitusmarkkinainfrastruktuureille. Arvopaperikeskusasetuksen nojalla kansallisille toimivaltaisille viranomaisille on annettu valvontavaltuuksia, minkä lisäksi EKP:n jäsenet toimivat arvopaperikeskusten ylläpitämien arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien yleisvalvonnassa asiaan liittyvinä viranomaisina sekä keskuspankkeina, jotka yhtäältä laskevat liikkeeseen selvityksessä käytettävät tärkeimmät valuutat ja toisaalta joiden tilien kautta tapahtumien maksusuoritukset käsitellään.⁽¹²⁾ Tältä osin arvopaperikeskusasetuksen johdanto-osan 8 kappaleessa todetaan, että asetusta olisi sovellettava rajoittamatta EKP:n ja kansallisten keskuspankkien velvollisuuksia varmistaa selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuus ja vakaus unionissa ja muissa maissa. Lisäksi siinä todetaan, että arvopaperikeskusasetuksella ei saisi estää EKP:n jäseniä pääsemästä kaikkiin tietoihin, jotka ovat niiden tehtävien hoitamisen kannalta olennaisia,⁽¹³⁾ arvopaperikeskusten ja muiden finanssimarkkinoiden infrastruktuurien yleisvalvonta mukaan lukien.⁽¹⁴⁾

⁽⁸⁾ Euroopan keskuspankin suuntaviivat (EU) 2015/510, annettu 19 päivänä joulukuuta 2014, eurojärjestelmän rahapolitiikan kehityksen täytäntöönpanosta (EKP/2014/60) (EUVL L 91, 2.4.2015, s. 3); Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2012/27, annettu 5 päivänä joulukuuta 2012, Euroopan laajuisesta automatisoidusta reaaliaikaisesta bruttomaksujärjestelmästä (TARGET2) (EUVL L 30, 30.1.2013, s. 1).

⁽⁹⁾ Ks. EKP:n perussäännön 22 artikla.

⁽¹⁰⁾ Luettavissa kansainvälisen järjestelypankin verkkosivuilla www.bis.org.

⁽¹¹⁾ Luettavissa EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

⁽¹²⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 12 artikla.

⁽¹³⁾ Ks. myös arvopaperikeskusasetuksen 13 artikla, 17 artiklan 4 kohta ja 22 artiklan 6 kohta.

⁽¹⁴⁾ Ks. 6 päivänä huhtikuuta 2017 annetun Euroopan keskuspankin lausunnon (CON/2017/10) 7.3 kohta, 8 päivänä marraskuuta 2018 annetun Euroopan keskuspankin lausunnon (CON/2018/17) 7.2 kohta, 2 päivänä toukokuuta 2019 annetun Euroopan keskuspankin lausunnon (CON/2019/17) 3.5.2 kohta ja 11 marraskuuta annetun Euroopan keskuspankin lausunnon (CON/2019/38) 3.5.2 kohta. Kaikki lausunnot ovat luettavissa verkkosivustolla www.eur-lex.europa.eu.

- 3.1.3. Lisäksi EKP:n jäsenet toimivat usein selvitysosapuolina arvopaperitapahtumien maksusuoritusten käsittelyssä, ja eurojärjestelmä tarjoaa selvityspalveluja T2S:n⁽¹⁵⁾ kautta arvopaperikeskuksille (jäljempänä ”T2S-osallistajat”). Eurojärjestelmä tarjoaa TARGET2-Securities -järjestelmän kautta euroalueella sijaitseville ja euroalueen ulkopuolisille arvopaperikeskuksille ja keskuspankeille keskitetyn, neutraalin ja rajatylittävän selvityspalvelun arvopaperitapahtumia varten toimitus maksua vastaan -periaatteella keskuspankkirahassa. TARGET2-Securities-järjestelmän yleisvalvonta liittyy eurojärjestelmän tehtävään varmistaa selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuus ja vakaus, kun taas arvopaperikeskusten toimivaltaiset ja asiaan liittyvät viranomaiset pyrkivät varmistamaan näiden järjestelmien sujuvan toiminnan, toimituksen turvallisuuden ja tehokkuuden sekä rahoitusmarkkinoiden moitteettoman toiminnan lainkäyttöalueillaan.
- 3.1.4. Ehdotetussa asetuksessa säädetään arvopaperikeskusasetuksessa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/26/EY (jäljempänä ”selvityksen lopullisuutta koskeva direktiivi”)⁽¹⁶⁾ säädettyjä vaatimuksia, velvoitteita ja määritelmiä koskevista poikkeuksista⁽¹⁷⁾, joiden soveltamista arvopaperikeskukset voivat pyytää hakiessaan lupaa ylläpitää DLT-pohjaisia arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä.⁽¹⁸⁾ Toimivaltainen viranomainen voi myöntää näitä poikkeuksia arviointimenettelyssä, joka ei edellytä arvopaperikeskusasetuksen⁽¹⁹⁾ mukaisten asiaan liittyvien viranomaisten, erityisesti EKP:n jäsenten, osallistumista. Erityisesti todetaan, ettei ehdotetussa asetuksessa säädetä asiaan liittyvien viranomaisten roolista luvan, poikkeuksen tai voimassa olevan luvan tai poikkeuksen muuttamista koskevassa menettelyssä. Sama koskee menettelyä DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävälle arvopaperikeskukselle myönnetyn luvan tai poikkeuksen peruuttamiseksi.⁽²⁰⁾ EKP:n näkemyksen mukaan asiaan liittyvien viranomaisten on tarpeen osallistua näihin arviointiprosesseihin, jotta voidaan varmistaa, että asiaan liittyvät viranomaiset käyttävät asianmukaisesti arvopaperikeskusasetuksen mukaisia toimivaltuuksiaan. Näin ollen ehdotetussa asetuksessa olisi käsiteltävä asiaan liittyvien viranomaisten osallistumista näihin arviointiprosesseihin, jotta voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettu toimivallan jako. Lisäksi asiaan liittyvien viranomaisten osallistumisen ei tulisi rajoittua arvopaperikeskuksiin, vaan se olisi laajennettava kattamaan sellaisten DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjät, jotka aikovat tarjota arvopaperikeskusten ydinpalveluja. Syynä tähän on se, että asiaan liittyvien viranomaisten toimivalta liittyy palveluihin, riippumatta palvelujen tarjoajasta tai käytetystä teknologiasta.
- 3.1.5. Lopuksi todetaan, että useita arvopaperikeskusasetuksen säännöksiä ei sen mukaan sovelleta EKP:n jäseniin, mukaan lukien vaatimus raportoida toimivaltaisille viranomaisille, sellaisten arvopaperikeskusten osalta, joita EKP:n keskuspankit hallinnoivat suoraan omalla vastuullaan.⁽²¹⁾ Asetusehdotuksen mukaan DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävään arvopaperikeskukseen sovelletaan vaatimuksia, joita arvopaperikeskuksiin sovelletaan arvopaperikeskusasetuksen nojalla, paitsi jos tällainen arvopaperikeskus on hakenut toimivaltaiselta viranomaiselta erityisiä poikkeuksia tai lupia.⁽²²⁾ Nämä säännökset yhdessä merkitsevät sitä, että EKP:hin kuuluvan keskuspankin ylläpitämän arvopaperikeskuksen, joka ylläpitää DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää, ei tarvitse hakea erityisiä poikkeuksia tai lupia toimivaltaiselta viranomaiselta, koska tällaisilla arvopaperikeskuksilla ei ole raportointivelvollisuutta toimivaltaisille viranomaisille ja koska vaatimuksia sovelletaan niihin arvopaperikeskusasetuksen nojalla rajoitetusti. Oikeusvarmuuden vuoksi olisi hyödyllistä nimenomaisesti selvittää asetusehdotuksen johdanto-osan kappaleissa, että EKP:n keskuspankkien ylläpitämät arvopaperikeskukset on vapautettu asetusehdotuksen säännöksistä poikkeusten myöntämiseen ja lupien peruuttamiseen liittyvän menettelyn osalta.⁽²³⁾ Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että EKP:n keskuspankit hyödyntäisivät ehdotetussa asetuksessa säädettyjä poikkeuksia oman riskianalyyysinsä perusteella.
- 3.2. *Luonnollisten henkilöiden osallistuminen DLT-pohjaisiin markkinainfrastruktuureihin*
- Ehdotetussa asetuksessa⁽²⁴⁾ säädetään DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävän arvopaperikeskuksen (sekä DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjien) mahdollisuudesta hyväksyä osallistujiksi luonnollisia henkilöitä ja muita kuin arvopaperikeskusasetuksessa tarkoitettuja oikeushenkilöitä.⁽²⁵⁾ Säännöt tällaisten henkilöiden hyväksymisestä osallistujiksi ovat melko

⁽¹⁵⁾ Suuntaviivojen EKP/2012/27 liite II A; Euroopan keskuspankin suuntaviivat, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2012, TARGET2-Securities-hankkeesta (EKP/2012/13) (EUVL L 215, 11.8.2012, s. 19); ja Euroopan keskuspankin päätös EKP/2011/20, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, yksityiskohtaisista säännöistä ja menettelyistä niiden ehtojen täytäntöönpanemiseksi, joiden perusteella arvopaperikeskus hyväksytään TARGET2-Securities-palvelujen käyttäjäksi (EUVL L 319, 2.12.2011, s. 117). Ks. myös T2S-puitesopimus ja yhteistyösopimus (T2S Framework Agreement ja Collective Agreement), jotka ovat luettavissa EKP:n verkkosivustolla www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY, annettu 19 päivänä toukokuuta 1998, selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä (EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45).

⁽¹⁷⁾ Ks. asetusehdotuksen 5 artikla.

⁽¹⁸⁾ Ks. asetusehdotuksen 8 artiklan 2 kohdan g alakohta.

⁽¹⁹⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 10 ja 12 artikla.

⁽²⁰⁾ Ks. asetusehdotuksen 8 artiklan 6 ja 7 kohta.

⁽²¹⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 1 artiklan 4 kohta. Tällaisella arvopaperikeskuksella on oltava pääsy EKP:hin kuuluvan keskuspankin varoihin, eikä se saa olla erillinen yksikkö.

⁽²²⁾ Ks. asetusehdotuksen 5 artikla.

⁽²³⁾ Ks. asetusehdotuksen 7 ja 8 artikla.

⁽²⁴⁾ Ks. asetusehdotuksen 4 artikla ja 5 artiklan 4 kohta sekä arvopaperikeskusasetuksen 2 artiklan 19 kohta.

⁽²⁵⁾ Ehdotetussa asetuksessa ei kuitenkaan säädetä poikkeuksesta arvopaperikeskusasetuksen 33 artiklan 1 kohdan säännöksiin, joissa viitataan tiettyihin oikeushenkilöihin arvopaperikeskusten osallistujina.

yleisluonteisia. Tältä osin arvopaperikeskusasetusta täydentävissä teknisissä sääntelystandardeissa⁽²⁶⁾ täsmennetään oikeudelliset, taloudelliset ja operatiiviset riskit, joita arvopaperikeskuksen on arvioitava analysoidessaan osallistumishakemusta. On epäselvää, miten näitä riskejä arvioidaan, kun luonnollinen henkilö pyytää päästä arvopaperikeskuksen osallistujaksi.⁽²⁷⁾ Tällöin – jos näitä riskejä ei oteta asianmukaisesti huomioon – saattaa herätä huoli siitä, miten voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset perinteisten ja DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien välillä, sekä huoli riskeistä, joita tällaiset osallistujat voivat aiheuttaa joko arvopaperikeskukselle itselleen tai sen muille osallistujille. Samoin on epäselvää, mitä MiFID II -direktiivin monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin osallistuviin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavia vaatimuksia (esim. algoritmikaupankäynnin käyttöön liittyen), sovellettaisiin myös DLT-pohjaisiin monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin osallistuviin luonnollisiin henkilöihin. Joidenkin MiFID II -direktiivin ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014⁽²⁸⁾ mukaisten sijoittajansuojaa koskevien vaatimusten soveltaminen saattaa olla mahdotonta.⁽²⁹⁾ Jos sijoituspalveluyritykset eivät hoitaisi rahoituksen välitystä, yksityissijoittajat voisivat sijoittaa DLT-siirtokelpoisiin arvopapereihin, jotka saattavat olla heille soveltumattomia tai epätarkoituksenmukaisia. Lisäksi DLT-pohjaisiin arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiin ja DLT-pohjaisiin monenkeskisiin kaupankäyntijärjestelmiin sovellettävien vaatimusten välillä on tasavertaisten toimintaedellytysten osalta epätydyttävä ero sen suhteen, kuinka pitkään luonnolliset henkilöt voidaan hyväksyä näiden markkinainfrastruktuurien osallistujiksi.⁽³⁰⁾

3.3. Maksujen suoritus DLT-pohjaisissa markkinainfrastruktuureissa

3.3.1. Asetusehdotuksen mukaan maksut voidaan suorittaa DLT-pohjaisissa markkinainfrastruktuureissa kolmella tavalla. *Ensimmäkin* maksut voidaan suorittaa keskuspankkirahassa, jos se on käytännöllistä ja mahdollista. *Toiseksi*, jos suoritus keskuspankkirahassa ei ole käytännöllistä ja mahdollista, maksut voidaan suorittaa liikepankkirahassa, mukaan lukien liikepankkiraha tokeneihin perustuvassa muodossa. EKP ymmärtää, että liikepankkirahaa tokeneihin perustuvassa muodossa, josta käytetään asetusehdotuksessa myös nimitystä ”toimitustoken” (settlement coin), ei oikeudellisesti tarkasteltuna voida erottaa perinteisistä käteistalletuksista. *Kolmanneksi* maksut voidaan suorittaa sähköisen rahan tokeneina, sellaisina kuin ne on määritelty ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (jäljempänä ”kryptovarojen markkinoita koskeva asetusehdotus”).

3.3.2. Maksujen suoritus keskuspankkirahassa

EKP katsoo, että DLT-pohjaisissa markkinainfrastruktuureissa suorituksen keskuspankkirahassa tulisi olla perusvaatimus, ja sen vuoksi tästä vaatimuksesta poikkeamisen tulisi olla mahdollista vain tapauksissa, joissa asianomainen DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin ylläpitäjä osoittaa, että tämä suoritusmenetelmä ei ole käytännöllinen ja mahdollinen.

3.3.3. Eurojärjestelmä tarjoaa T2S-osallistujille arvopaperitapahtumien katteensiertoa keskuspankkirahassa toimitus maksua vastaan -periaatteella. EKP on edelleen avoin innovaatioille ja innovatiivisten teknologioiden tarjoamien mahdollisuuksien tutkimiselle arvopapereiden selvityspalvelujen tarjoamisen yhteydessä, mutta DLT-siirtokelpoisten arvopaperitapahtumien T2S:ssä toteutettaviin mahdollisiin suorituksiin keskuspankkirahassa sovellettaisiin rajoituksia, jotka johtuvat nykyisistä teknisistä rajoitteista sekä T2S-palvelujen tarjoamista sääntelevästä sopimus- ja sääntelykehystä.⁽³¹⁾ Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että kullekin arvopaperikeskuksen ylläpitämälle DLT-pohjaiselle arvopaperikaupan selvitysjärjestelmälle ominaiset erityispiirteet ja poikkeukset otetaan huomioon arvioitaessa T2S-kelpoisuusehtojen täyttymistä⁽³²⁾, jos arvopaperikeskus haluaa liittyä T2S:ään.

⁽²⁶⁾ Ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 täydentämisestä arvopaperikeskusten toimilupiin, valvontaan ja toimintaan liittyviä vaatimuksia koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla 11 päivänä marraskuuta 2016 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 2017/392 (EUVL L 65, 10.3.2017, s. 48) 89 artikla.

⁽²⁷⁾ Ks. rahoitusmarkkinoiden infrastruktuureja koskevien CPMI-IOSCO -periaatteiden 3.18.5 kohta. Pääsy- ja osallistumisvaatimuksia koskevassa periaatteessa 18 täsmennetään osallistumista koskevat toiminnalliset, taloudelliset, oikeudelliset ja riskinhallintaa koskevat vaatimukset, jotka rahoitusmarkkinainfrastruktuurin olisi otettava huomioon, ja mainitaan myös mahdollisuus, että rahoitusmarkkinainfrastruktuuri hyväksyy osallistujiksi muita kuin säänneltyjä yrityksiä. Tällöin rahoitusmarkkinainfrastruktuurin olisi i) otettava huomioon tällaisesta osallistumisesta mahdollisesti aiheutuvat lisäriskit ja ii) suunniteltava osallistumisvaatimuksensa ja riskinhallintajärjestelmänsä sen mukaisesti.

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).

⁽²⁹⁾ Ks. MiFID II -direktiivin 25 artikla rahoitusvälineiden soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arvioinnista sijoittajien kannalta.

⁽³⁰⁾ Vrt. asetusehdotuksen 5 artiklan 4 kohta ja ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2009/65/EY, 2009/138/EU, 2011/61/EU, EU/2013/36, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 ja (EU) 2016/2341 muuttamisesta (COM (2020) 596 final), 6 artiklan 4 kohta, jossa ehdotetaan muutosta MiFID II -direktiivin 19 artiklaan.

⁽³¹⁾ Ks. arvopaperien ja vakuuksien markkinainfrastruktuureja käsittelevän neuvoa-antavan ryhmän raportin ”The potential impact of DLTs on securities after-traders and the wider EU financial market integration” 15 luku. Raportti luettavissa EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

⁽³²⁾ Ks. suuntaviivojen EKP/2012/27 liite II A, suuntaviivat EKP/2012/13 ja päätös EKP/2011/20. Ks. myös T2S-puitesopimus ja yhteistyösopimus (T2S Framework Agreement ja Collective Agreement), jotka ovat luettavissa EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

3.3.4. Jos DLT-siirtokelpoisten arvopaperitransaktioiden toimituksen on tarkoitus tapahtua T2S:n ulkopuolella, DLT-pohjaisiin arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiin saattaa myös kohdistua keskuspankkirahassa tapahtuvan suorituksen varmistamiseen liittyviä rajoituksia, jotka johtuvat nykyisistä teknisistä rajoitteista sekä sopimus- ja sääntelykehyksestä ja jotka riippuvat DLT-pohjaisen selvitysjärjestelmän erityispiirteistä ja sovellettavista EKP:n suuntaviivoista ⁽³³⁾. Samoja T2S:n ulkopuolista selvitystä koskevia näkökohtia sovelletaan soveltuvin osin DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjiin.

3.3.5. *Maksujen suoritus, kun henkilöllä ei ole luottolaitoksen toimilupaa*

Arvopaperikeskusasetuksen mukaan arvopaperikeskus voi tarjoutua käsittelemään maksujen suoritusarvopaperien selvitysjärjestelmänsä osalta kokonaan tai osittain luottolaitoksessa avattujen tilien kautta tai arvopaperikeskuksen omien tilien kautta, jos toteutusta ei ole käytännöllistä ja mahdollista hoitaa keskuspankin tileillä. Jos arvopaperikeskus tarjoutuu hoitamaan suoritusarvopaperikeskuksen IV osaston säännöksiä. ⁽³⁴⁾ Vaikka asetusehdotuksessa säädetään, että DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävän arvopaperikeskuksen on tunnistettava, mitattava, valvottava, hallittava ja minimoitava liikepankkirahan tai sähköisen rahan tokenien käytöstä aiheutuvat vastapuoliriskit ⁽³⁵⁾, asetusehdotuksen vaatimukset asianmukaisesta maksujen suorituksen varmistamisesta liikepankkirahaa (tai sähköisen rahan tokeneja) käytettäessä ovat hyvin yleisluonteisia verrattuna arvopaperikeskusasetuksen mukaisiin vaatimuksiin. ⁽³⁶⁾ Sama koskee soveltuvin osin myös DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjiä. On huomattava, että asetusehdotuksessa ⁽³⁷⁾ säädetään, että toimivaltainen viranomainen voi myöntää DLT-pohjaisen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävälle arvopaperikeskukselle poikkeuksen arvopaperikeskusasetuksen ⁽³⁸⁾ mukaisista maksujen toimitusta koskevista säännöksistä edellyttäen, että arvopaperikeskus varmistaa toimituksen maksua vastaan. Tämä näyttäisi implisiittisesti avaavan mahdollisuuden vapauttaa arvopaperikeskus, joka toteuttaa arvopaperitapahtumien maksuvelvoitteen omien tiliensä kautta, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU (jäljempänä "vakavaraisuusdirektiivi") ⁽³⁹⁾ mukaisesta luottolaitoksen toimilupavaatimuksesta sekä arvopaperikeskusasetuksen mukaisista pankkipalvelujen tyyppisiä oheispalveluja koskevista säännöksistä. ⁽⁴⁰⁾ Vastaavasti tämän säännöksen laajaa muotoilua asetusehdotuksessa ⁽⁴¹⁾ voitaisiin myös tulkita siten, että se antaisi implisiittisesti mahdollisuuden vapauttaa arvopaperikeskus velvoitteesta toimittaa arvopaperitapahtumiin liittyvät maksut toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa avattujen tilien kautta.

3.3.6. Vakavaraisuusasetuksen mukaan henkilöt tai yritykset, jotka eivät ole luottolaitoksia, eivät saa harjoittaa liiketoimintaa, johon kuuluu talletusten tai muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä. Tätä kieltoa ei sovelleta "kansallisessa tai unionin oikeudessa nimenomaisesti säänneltyihin tapauksiin". ⁽⁴²⁾ Ehdotetun asetuksen mukainen mahdollisuus poiketa maksusuoritusten osalta arvopaperikeskusasetuksen 40 artiklan ja IV osaston soveltamisesta ei näytä riittävän selvältä, jotta sitä voitaisiin pitää "unionin lainsäädännön soveltamisalaa nimenomaisesti kuuluvana tapauksena", joka antaisi henkilölle, joka ei ole luottolaitos, mahdollisuuden vastaanottaa yleisöltä talletuksia. Koska ehdotetun asetuksen ja vakavaraisuusdirektiivin välillä on tämä ilmeinen ristiriita, unionin lainsäädäntöelinten on selvennettävä nimenomaisesti niiden poikkeusten soveltamisalaa, jotka koskevat arvopaperikeskusasetuksen maksusuoritusta koskevia säännöksiä ja joiden soveltamista DLT-pohjaisia arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä ylläpitävä arvopaperikeskus (tai DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä ⁽⁴³⁾) voi pyytää.

3.3.7. Kun ei ole yksityiskohtaisesti täsmennetty, kuinka maksujen suorittaminen sähköisen rahan tokeneissa voi tapahtua, DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävän arvopaperikeskuksen osallistajat voisivat avata tilejä suoraan arvopaperikeskuksessa sähköisen rahan tokeneihin liittyvän arvopaperitapahtuman maksuvelvoitteen suorittamiseksi, tai vaihtoehtoisesti DLT-pohjaista arvopaperien selvitysjärjestelmää ylläpitävä arvopaperikeskus ja sen osallistajat voisivat avata sähköisen rahan tokeneihin liittyviä palveluja tarjoavan kolmannen osapuolen ylläpitämän tilin. Näissä kahdessa tapauksessa arvopaperikeskus tai kolmas osapuoli olisi sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskija ja varmistaisi, että maksuvelvoitteen suoritetaan sähköisen rahan tokeneissa. Tältä osin on syytä huomata, että kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen mukaan sähköisen rahan tokeneja voivat laskea liikkeeseen ainoastaan luottolaitokset tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset. ⁽⁴⁴⁾ Koska asetusehdotuksessa ei ole päinvastaista säännöstä, EKP ymmärtää, että asetusehdotuksen

⁽³³⁾ Suuntaviivat (EU) 2015/510 (EKP/2014/60) ja suuntaviivat EKP/2012/27.

⁽³⁴⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 40 artiklan 2 kohta ja 54 artikla.

⁽³⁵⁾ Ks. asetusehdotuksen 4 artiklan 3 kohta.

⁽³⁶⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 40 artikla ja IV osasto.

⁽³⁷⁾ Ks. asetusehdotuksen johdanto-osan 24 kappale ja 5 artiklan 5 kohta. Ks. myös DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien osalta asetusehdotuksen johdanto-osan 16 kappale ja 4 artiklan 3 kohdan f alakohta.

⁽³⁸⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 40 artikla.

⁽³⁹⁾ Ks. oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26 päivänä kesäkuuta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338) 9 artikla.

⁽⁴⁰⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen IV osasto ja sen liitteen C jakso.

⁽⁴¹⁾ Ks. asetusehdotuksen 5 artiklan 5 kohta.

⁽⁴²⁾ Ks. vakavaraisuusasetuksen 9 artikla.

⁽⁴³⁾ Ks. asetusehdotuksen 4 artiklan 3 kohta.

⁽⁴⁴⁾ Ks. kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen 43 artikla.

mukaisen poikkeuksen, joka koskee arvopaperikeskusasetuksen maksujen suoritusta koskevia säännöksiä⁽⁴⁵⁾, tarkoituksena ei ole vapauttaa arvopaperikeskusta tai sähköisen rahan tokeneja liikkeeseen laskevaa kolmatta osapuolta, joka toteuttaa arvopaperitapahtumien maksuvelvoitteen omien tiliensä kautta, kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen mukaisista toimilupavaatimuksista. Samoja näkökohtia, jotka koskevat maksuvelvoitteiden suorittamista sähköisen rahan tokeneissa, sovelletaan soveltuvin osin DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjiin.⁽⁴⁶⁾ On vaikea ymmärtää, miksi unionin lainsäädäntöelimet haluaisivat yhtäältä edellyttää, että sähköisen rahan tokeneja voivat laskea liikkeeseen ainoastaan joko luottolaitokset tai sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset, ja toisaalta avata implisiittisesti mahdollisuuden arvopaperitapahtumien maksuvelvoitteiden toteuttamiseen perinteisellä rahalla tai toimitustokeneilla sellaisten tilien kautta, jotka on avattu henkilöille, joilla ei ole luottolaitoksen toimilupaa.

- 3.3.8. Unionin lainsäädäntöelimet voisivat ottaa huomioon CPMI:n ja IOSCO:n rahoitusmarkkinoiden infrastruktuureja koskevat periaatteet päättäessään, haluavatko ne avata mahdollisuuden arvopaperitapahtumien maksuvelvoitteen toteutukseen sellaisten henkilöiden kautta, joilla ei ole luottolaitoksen toimilupaa.⁽⁴⁷⁾ Erityisesti CPMI:n ja IOSCO:n periaatteiden maksujen toteutusta koskevan periaatteen 9 mukaan lähtökohtana on, että maksusuoritus toteutetaan liikepankkirahassa tai rahoitusmarkkinainfrastruktuurin omilla tileillä, mikäli sitä ei suoriteta keskuspankkirahassa. Tämän periaatteen mukaan rahoitusmarkkinainfrastruktuurin olisi etenkin minimoitava luotto- ja likviditeettiriskinsä ja valvottava niitä tiukasti, jos se toteuttaa maksusuorituksia omilla tileillään. Tällaisessa järjestyksessä rahoitusmarkkinainfrastruktuuri tarjoaa osallistujilleen maksutilejä, ja maksu- tai toimitusvelvoite täytetään siten, että rahoitusmarkkinainfrastruktuurin osallistuja saa saamisen suoraan suhteessa rahoitusmarkkinainfrastruktuuriin. Rahoitusmarkkinainfrastruktuurilta olevaan saamiseen liittyvät luotto- ja likviditeettiriskit liittyvät näin ollen suoraan rahoitusmarkkinainfrastruktuurin luotto- ja likviditeettiriskihin kokonaisuutena. Yksi tapa, jolla rahoitusmarkkinainfrastruktuuri voisi minimoida nämä riskit, on rajoittaa toimintansa ja operaationsa selvitystoimintaan ja siihen läheisesti liittyviin prosesseihin. Lisäksi rahoitusmarkkinainfrastruktuuri voitaisiin maksuvelvoitteiden toteuttamiseksi perustaa erityisrahoituslaitoksen muodossa ja rajoittaa maksutilien tarjoaminen ainoastaan osallistujille. Paikallisesta lainsäädännöstä riippuen näiltä erityisrahoituslaitoksilta edellytettäisiin yleensä pankkitoimilupaa, ja ne kuuluisivat toiminnan vakauden valvonnan piiriin.⁽⁴⁸⁾
- 3.3.9. Asetusehdotuksen mukaan luonnolliset henkilöt voivat osallistua suoraan DLT-pohjaisiin markkinainfrastruktuureihin. Jos arvopaperitapahtuman maksuvelvoite toteutettaisiin muun kuin toimiluvan saaneen luottolaitoksen tileillä, tästä seuraisi, että luonnollisten henkilöiden sekä oikeushenkilöiden, kuten mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten, DLT-pohjaisissa markkinainfrastruktuureissa olevat maksutilit eivät hyötyisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EU⁽⁴⁹⁾ (jäljempänä ”direktiivi talletusten vakuusjärjestelmästä”) mukaisesta talletussuoja-järjestelmästä eivätkä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU⁽⁵⁰⁾ (jäljempänä ”pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisu-direktiivi”) mukaisesta tallettajien etuuskohtelusta. Talletusten vakuusjärjestelmästä annettu direktiiviä ja pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisu-direktiivin mukaista tallettajien etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan talletuksiin sellaisten saatavien muodossa, jotka syntyvät tilille jätetyistä varoista tai tavanomaisessa pankkitoiminnassa syntyvistä väliaikaisista maksujen siirroista ja jotka luottolaitoksen on maksettava takaisin.⁽⁵¹⁾ Kun otetaan huomioon CPMI:n ja IOSCO:n periaate 9 ja erityisesti rahoitusmarkkinainfrastruktuurien käyttämisestä maksusuorituksiin johtuvien luotto- ja likviditeettiriskien minimointi ja tiukka valvonta, edellä kuvattu tilanne ei näytä tarjoavan riittäviä keinoja turvaamaan DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjien hallussa olevia luonnollisten henkilöiden varoja. Ehdotetussa asetuksessa ei myöskään aseteta mitään kynnyksiarvoa, jolla rajoitettaisiin DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjien mahdollisuuksia pitää hallussaan luonnollisten henkilöiden sekä mikroyritysten ja pienten ja keskisuurten yritysten varoja, vaikka tällaiset henkilöt saattavat virheellisesti uskoa, että heidän varansa ovat talletusten vakuusjärjestelmästä annetun direktiivin ja pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisu-direktiivin mukaisen tallettajien etuuskohtelun mukaista suojaa nauttivien talletusten muodossa.
- 3.3.10. Lopuksi unionin lainsäädäntöelinten olisi hyvä pohtia, voiko rahoitusjärjestelmän vakauteen kohdistua riskejä, jos ehdotetun asetuksen nojalla myönnetään poikkeuksia vakavaraisuusdirektiivissä, arvopaperikeskusasetuksessa ja kryptovarojen markkinoita koskevassa asetusehdotuksessa säädettyistä toimilupavaatimuksista, jotka liittyvät a) talletusten tai muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen yleisöltä, b) pankkipalvelujen tyyppisten oheispalvelujen tarjoamiseen ja c) sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskuun. Edellä mainitut poikkeukset

⁽⁴⁵⁾ Ks. Asetusehdotuksen 5 artiklan 5 kohta ja arvopaperikeskusasetuksen 40 artikla.

⁽⁴⁶⁾ Ks. asetusehdotuksen 4 artiklan 3 kohta.

⁽⁴⁷⁾ KS. CPMI-IOSCO Principles for Financial Market Infrastructures, luettavissa Kansainvälisen järjestelypankin verkkosivustolla www.bis.org.

⁽⁴⁸⁾ Ks. rahoitusmarkkinoiden infrastruktuureja koskevien CPMI-IOSCO -periaatteiden 3.9.7 kohta.

⁽⁴⁹⁾ Talletusten vakuusjärjestelmästä 16 päivänä huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/49/EY (EYVL L 173, 12.6.2014, s. 149) 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohta. Ks. myös kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen 2 artiklan 2 kohdan c alakohta.

⁽⁵⁰⁾ Ks. luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisintarkkaisu-kehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 15 päivänä toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 190) 108 artikla.

⁽⁵¹⁾ Ks. talletusten vakuusjärjestelmästä annetun direktiivin 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohta, luettuna yhdessä saman direktiivin 2 artiklan 1, 4 ja 5 kohdan ja 5 ja 6 artiklan sekä pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisu-direktiivin 2 artiklan 1 kohdan 94 ja 95 alakohdan ja 108 artiklan kanssa.

toimilupavaatimuksista johtaisivat siihen, että luottolaitoksista muualle kuin pankkialan toimijoille siirtyisi toimintoja, jotka tavallisesti rajoittuvat pankkisektorin toimialaan. Näin ollen DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien osallistajat ja mahdolliset osallistajat olemassa olevissa arvopaperikaupan selvitysjärjestelmissä tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä, joita hallinnoivat samat DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjät, mukaan lukien liitännäiset rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurit, altistuisivat suuremmille luotto- ja likviditeettiriskeille, koska luottolaitoksille säädettyjä tiukkoja sääntely- ja vakavaraisuusvaatimuksia ei sovelleta pankkien ulkopuolisiin toimijoihin. DLT-pohjaiset markkinainfrastruktuurit hyötyisivät viime kädessä suojoitettujen alemmasta tasosta ja valikoimasta, mikä heikentää niiden yleistä vakautta mutta myös laajemmin haittaa DLT-tekniikan käyttöönottoa kaupan jälkeisten toimintojen sektorilla.

3.3.11. Pankkipalvelujen tyyppisiin oheispalveluihin sovellettavat riskienhallintavaatimukset

Arvopaperikeskusasetuksessa asetetaan hyvin rajoitettavia vaatimuksia pankkipalvelujen tyyppisiä oheispalveluja varten, koska tällaisten palvelujen tarjoamiseen liittyy merkittäviä rahoitusriskejä, mukaan lukien päivänsisäiset luotto- ja likviditeettiriskit. Arvopaperikeskusten rooli rahoitusmarkkinoilla ja vastaavasti niiden merkitys järjestelmän kannalta oikeuttavat tiukat riskienhallintavaatimukset, joilla pyritään varmistamaan häiriönsietokyky äärimmäisissä olosuhteissa, jotka ovat kuitenkin mahdollisia. Etenkin kuten edellä todettiin, pankkipalvelujen tyyppisiä oheispalveluja voivat tarjota ainoastaan arvopaperikeskukset, joille on myönnetty luottolaitoksen toimilupa, ja nimetyt luottolaitokset⁽⁵²⁾, jotka noudattavat arvopaperikeskusasetuksen⁽⁵³⁾ IV osaston vaatimuksia. EKP toteaa, että ehdotettu asetusta mahdollistaa sen, että arvopaperikeskus, jolla on luottolaitoksen toimilupa ja joka ylläpitää DLT-pohjaista selvitysjärjestelmää tai joka turvautuu luottolaitokseen pankkipalvelujen tyyppisten oheispalvelujen tarjoamisessa, vapautetaan arvopaperikeskusasetuksen 40 artiklan vaatimuksista, mukaan lukien saman asetuksen IV osastossa määritellyt vaatimukset. Poikkeuksen soveltamisalaa ei ole määritelty ehdotetussa asetuksessa, joten arvopaperikeskusten ylläpitämä DLT-pohjainen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmä voidaan vapauttaa joistakin tai kaikista arvopaperikeskusasetuksen IV osaston vaatimuksista, mukaan lukien vaatimukset, jotka liittyvät pankkipalvelujen tyyppisten oheispalvelujen soveltamisalaa, luotto- ja likviditeettiriskien hallintaan ja lisäpääomavaatimuksiin.⁽⁵⁴⁾

Poikkeuksen soveltamisalasta riippuen DLT-pohjaisille arvopaperikaupan selvitysjärjestelmille mahdollisesti aiheutuvan riskin taso vaihtelisi, ja erityisesti jos poikkeus kattaisi kaikki IV osaston vaatimukset, riskit voisivat olla hyvin merkittäviä. Ehdotetussa asetuksessa esitetyt vaatimukset⁽⁵⁵⁾, joita sovelletaan maksujen toteutukseen liikepankkirahassa, ovat kuitenkin vain yleisiä, eivätkä ne välttämättä takaa riskien kannalta riittävien riskienhallintatoimenpiteiden soveltamista. Edellä esitetyn perusteella EKP ehdottaa, että unionin lainsäädäntöelinten olisi täsmennettävä yksityiskohtaisemmin arvopaperikeskusasetuksen 40 artiklaa koskevien poikkeusten soveltamisala ja ne edellytykset, jotka tällaisten poikkeusten myöntämiseksi on täytettävä. Edellä sanottu tulisi soveltaa soveltuvin osin myös DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjiin, jos ne eivät toteuta maksuja keskuspankkirahassa, ottaen huomioon näkökohdat, jotka koskevat tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamista DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ja DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien välillä, kuten 1.3 kohdassa todetaan.

3.4. Selvityksen lopullisuudesta annetun direktiivin mukainen suoja maksukyvyttömyyttä vastaan

Ehdotetun asetuksen mukaan DLT-pohjaisen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmän ylläpitäminen arvopaperikeskuksessa ei välttämättä vastaa selvityksen lopullisuudesta annetussa direktiivissä määritellyn järjestelmän ylläpitämistä etenkin siksi, että ehdotetun asetuksen mukaan luonnolliset henkilöt ovat hyväksyttäviä osallistujia DLT-pohjaisessa arvopaperikaupan selvitysjärjestelmässä⁽⁵⁶⁾. Tällaisessa tapauksessa DLT-pohjaisen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmän toimintaa ei pidettäisi arvopaperikeskusasetuksen⁽⁵⁷⁾ mukaisten toimintojen tai palvelujen laajentamisena vaan lisätoimintona tai -palveluna, johon olisi sovellettava arvopaperikeskusasetuksen mukaista arviointi- ja lupamenettelyä. EKP:llä on tältä osin kolme huomautusta. *Ensinnäkin* EKP muistuttaa lopullisuuden käsitteen (oikeudellisessa mielessä) keskeisestä roolista selvitysjärjestelmien osallistujien suojaamiseksi häiriöiltä, joita muihin osallistujiin kohdistuvat maksukyvyttömyysmenettelyt voivat aiheuttaa, sekä rahoitusmarkkinoiden infrastruktuurien toiminnasta aiheutuvien järjestelmäriskien vähentämiseksi. Jos DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ei voitaisi pitää selvityksen lopullisuudesta annetussa direktiivissä tarkoitettuna järjestelmänä, sen mukaista maksukyvyttömyystilanteisiin liittyvää suojaa ei sovellettaisi DLT-pohjaiseen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmään. *Toiseksi* EKP panee merkille, että asetusehdotuksen perusteella ei ole selvää, mitä oikeudellisia toimenpiteitä on tarpeen toteuttaa, kun sama arvopaperikeskus ylläpitää

⁽⁵²⁾ Arvopaperikeskusasetuksen mukaan luottolaitos, joka tarjoaa maksusuoritusten katteensiirtoa arvopaperikeskuksen selvitysjärjestelmälle, vapautetaan joistakin IV osaston vaatimuksista vain, jos kyseisessä luottolaitoksessa avattujen tilien kautta toteutettujen katteensiirtojen kokonaisarvo ei tietyinä ajanjaksona ylitä tiettyjä kynnyksarvoja. Ks. arvopaperikeskusasetuksen 54 artiklan 4 ja 5 kohta.

⁽⁵³⁾ Arvopaperikeskusasetuksen 54 artiklan 4 kohdan d alakohdassa säädetään erityisesti, että maksujen selvitysosapuolena käytettävää luottolaitosta voidaan käyttää ainoastaan arvopaperikeskusasetuksessa määriteltujen pankkipalvelujen tyyppisten oheispalvelujen tarjoamiseen eikä minkään muun toiminnan harjoittamiseen.

⁽⁵⁴⁾ Poikkeusta pankkitoimiluvan vaatimuksesta käsitellään 3.3.5–3.3.10 kohdassa.

⁽⁵⁵⁾ Ks. asetusehdotuksen 5 artiklan 5 kohdan viimeinen alakohta.

⁽⁵⁶⁾ Ks. selvityksen lopullisuudesta annetun direktiivin 2 artiklan a ja d kohta sekä asetusehdotuksen johdanto-osan 23 kappale ja 5 artiklan 8 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 19 artikla ja asetusehdotuksen johdanto-osan 33 kappale.

samanaikaisesti arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ja DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää (esim. järjestelmien erottamiseksi antamalla niiden ylläpitämisen erillisten oikeushenkilöiden tehtäväksi). Jos lopullisuuteen liittyvät riskit toteutuvat suojaamattomien DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien ja/tai niiden osallistujien osalta, nämä riskit voivat heijastua saman arvopaperikeskuksen ylläpitämiin muihin perinteisiin arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiin sekä niiden osallistujiin. Tällaiset riskit voisivat toteutua esimerkiksi silloin, kun yksi tai useampi yhteisö osallistuu saman arvopaperikeskuksen ylläpitämään perinteiseen ja DLT-pohjaiseen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmään. Edellä esitetyn perusteella olisi hyödyllistä, että ehdotetussa asetuksessa vaadittaisiin DLT-pohjaista arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää ylläpitävää arvopaperikeskusta (riippumatta siitä, ylläpitääkö se rinnakkain perinteistä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää) kertomaan selkeästi maksukyvyttömyyteen ja selvityksen lopullisuuteen liittyvät riskit, joille sen osallistujat altistuvat, sekä mahdolliset toimenpiteet, joita arvopaperikeskus on toteuttanut tällaisten riskien lieventämiseksi. Kolmanneksi EKP pitää myönteisenä, että asetusehdotuksessa otetaan osana arvopaperikeskusten toimilupa-prosessia nimenomaisesti huomioon asianomaisten viranomaisten osallistuminen niiden riskien arviointiin, joita perinteisten ja DLT-pohjaisten arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien samanaikainen toiminta saattaa aiheuttaa.

3.5. *Tasapuoliset toimintaedellytykset DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjien kesken*

Ehdotetussa asetuksessa viitataan lyhyesti toimituspuutteiden ehkäisemiseen ja korjaamiseen, mikä on ratkaisevan tärkeää toimitusten asianmukaisen hoitamisen sekä transaktioiden turvallisen ja tehokkaan toimituksen edistämiseksi. ⁽⁵⁸⁾ DLT-pohjaiseen monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään sovellettavien vaatimusten ja arvopaperikeskusasetuksen säännösten välillä on huomattava epäsymmetria. ⁽⁵⁹⁾ Toimituspuutteita koskevien yhdenmukaisten vaatimusten puuttuminen voi käynnistää kilpajuoksun DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjien keskuudessa ja viime kädessä johtaa DLT-pohjaisten monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ylläpitäjien suotuisampaan kohteluun arvopaperikeskuksiin verrattuna sekä DLT-pohjaisen monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän osallistujien toimitusturvan heikkenemiseen arvopaperikeskusten osallistujiin verrattuna.

3.6. *DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjien irtautumisstrategia ja DLT-siirtokelpoisten arvopapereiden poistaminen kaupasta*

Ehdotetussa asetuksessa viitataan laajasti siirtymästrategiaan eli irtautumisstrategiaan, joka DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjillä on oltava, jos lupa tai osa myönnetystä poikkeuksista on peruutettava tai muutoin lakkautettava tai jos liiketoiminta lopetetaan tarkoituksellisesti tai muutoin. ⁽⁶⁰⁾ Jos luvat tai vapautukset peruutetaan tai DLT-siirtokelpoisten arvopapereiden markkina-arvo ylittää tietyt kynnyksarvot, DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin ylläpitäjä voi joutua tekemään merkittäviä muutoksia, joiden toteuttaminen todennäköisesti vaatisi huomattavan pitkän ajan. Lisäksi jos ei ole olemassa vaihtoehtoja DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin ylläpitäjää, joka pystyisi tai olisi halukas varmistamaan palvelujen jatkuvuuden, erityislupa tai myönnetyn poikkeuksen peruuttamista ⁽⁶¹⁾ ei välttämättä voida toteuttaa käytännössä, mikä on asetusehdotuksen hengen vastaista. Edellä esitetyn perusteella EKP ehdottaa, että unionin lainsäädäntöelinten olisi säädettävä yksityiskohtaisemmin irtautumisstrategian täsmällisestä sisällöstä ja sen täytäntöönpanon aikataulusta. Lisäksi ehdotettua asetusta olisi täydennettävä erityisillä menettelyillä, joita sovellettaisiin siinä tapauksessa, että DLT-siirtokelpoiset arvopaperit poistetaan DLT-pohjaisesta monenkeskisestä kaupankäyntijärjestelmästä, sekä siinä tapauksessa, että DLT-pohjaisessa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteeksi ottamiselle asetettua 200 miljoonan euron markkina-arvoa rikotaan. Mikä tärkeintä, olisi ilmoitettava selkeästi, miten tällaisissa tapauksissa suojataan asianomaisia DLT-siirtokelpoisia arvopapereita hallussaan pitäviä sijoittajia. Olisi selvennettävä, olisiko liikkeeseenlaskijan (tai sen suurimman osakkeenomistajan) ostettava takaisin asianomaiset DLT-siirtokelpoiset arvopaperit, olisiko tällainen toimenpide pakollinen myös sijoittajille ja miten kohtuullinen hinta määritetään tällaisissa tapauksissa. Vaihtoehtoisesti EKP ehdottaa, että käytössä tulisi olla erityisjärjestelyjä tällaisten DLT-siirtokelpoisten arvopapereiden muuntamiseksi arvopaperikeskuksessa rekisteröidyiksi ei-DLT-siirtokelpoiksi arvopapereiksi.

3.7. *Vuorovaikutus kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen kanssa*

3.7.1. Asetusehdotuksen ja kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen soveltamisalan välillä on potentiaalinen epätasapaino. Sähköisen rahan tokenien selvitysmalleissa, joita kuvataan 3.3.7 kohdassa, sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijat ja/tai palveluntarjoajat, jotka kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen mukaan kuuluvat kryptovarojen liikkeeseenlaskijoiden ja kryptovarapalvelun tarjoajien määritelmän piiriin, tarjoaisivat tosiasiallisesti rahoitusvälineisiin, erityisesti DLT-siirtokelpoisiin arvopapereihin, liittyviä palveluja. Jos tilanne on tämä, näyttää siltä, ettei tällaisia palveluja säännellä asetusehdotuksessa eikä kryptovarojen markkinoita koskevassa asetusehdotuksessa.

3.7.2. Lisäksi kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen mukaan merkittäviksi luokiteltuihin sähköisen rahan tokeneihin sovelletaan lisävaatimuksia. ⁽⁶²⁾ Erityisesti reservivarojen säilyttämisen ⁽⁶³⁾ osalta merkittävien sähköisen rahan tokenien liikkeeseenlaskijoiden on aina varmistettava, että reservivaroja ei kiinnitetä tai pantata

⁽⁵⁸⁾ Ks. asetusehdotuksen 4 artiklan 3 kohdan g alakohta.

⁽⁵⁹⁾ Ks. arvopaperikeskusasetuksen 6 artiklan 3 ja 4 kohta ja 7 artikla.

⁽⁶⁰⁾ Ks. asetusehdotuksen 6 artiklan 6 kohta ja 3 artiklan 5 kohta.

⁽⁶¹⁾ Ks. asetusehdotuksen 7 artiklan 6 kohta ja 8 artiklan 6 kohta.

⁽⁶²⁾ Ks. kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen 33 ja 52 artikla.

⁽⁶³⁾ Ks. kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen 33 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 52 artiklan a alakohta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/47/EY⁽⁶⁴⁾ 2 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettuna rahoitusvakuusjärjestelyinä, omistusoikeuden siirtävänä rahoitusvakuusjärjestelyinä tai panttioikeuteen perustuvana rahoitusvakuusjärjestelyinä. Kun otetaan huomioon, että arvopaperitapahtumien selvitystä varten voi olla tarpeen, että joko DLT-siirtokelpoiset arvopaperit tai sähköisen rahan tokenit asetetaan vakuudeksi, on epäselvää, miten panttaus rahoitusvakuusjärjestelyinä, omistusoikeuden siirtävänä rahoitusvakuusjärjestelyinä tai panttioikeuteen perustuvana rahoitusvakuusjärjestelyinä voitaisiin pätevästi toteuttaa sähköisen rahan tokenien reservivarojen suhteen, kun otetaan huomioon edellä mainitut kryptovarojen markkinoita koskevaan asetusehdotukseen perustuvat rajoitukset. Jotta sähköisen rahan tokenoja voidaan käyttää arvopaperitoimitusten yhteydessä, on äärimmäisen tärkeää varmistaa, että ne voidaan asettaa vakuudeksi. Edellä esitetyn perusteella EKP katsoo, että asetusehdotuksen, kryptovarojen markkinoita koskevan asetusehdotuksen sekä rahoituspalveluja ja pankkialaa koskevan voimassa olevan unionin lainsäädännön välistä vuorovaikutusta olisi arvioitava ja pohdittava tarkemmin.

4. Vakavaraisuusvalvontaa koskevat näkökohdat

- 4.1. EKP ja asianomainen kansallinen toimivaltainen viranomainen ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013⁽⁶⁵⁾ (jäljempänä ”vakavaraisuusasetus”) ja vakavaraisuusdirektiivin perusteella vakavaraisuusvalvontaan liittyviä valtuuksia käyttäviä toimivaltaisia viranomaisia. Lisäksi YVM-asetuksessa annetaan EKP:lle euroalueen luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaa koskevia erityistehtäviä ja vastuu yhteisen valvontamekanismin (YVM), jossa valvontaan liittyvät erityiset vastuut jaetaan EKP:n ja osallistuvien kansallisten toimivaltainen viranomaisten kesken, tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta.⁽⁶⁶⁾ EKP huolehtii erityisesti kaikkien luottolaitosten toimilupien myöntämisestä ja peruuttamisesta. Merkittävien luottolaitosten osalta EKP:n tehtävänä on muun muassa varmistaa, että luottolaitokset noudattavat asiaankuuluvassa unionin lainsäädännössä asetettuja vakavaraisuusvaatimuksia, muun muassa vaatimusta siitä, että käytössä on vankat hallinto- ja ohjausjärjestelyt, kuten järkevät riskienhallintaprosessit ja sisäiset valvontamekanismit⁽⁶⁷⁾. Tätä varten EKP:lle annetaan kaikki sellaiset valvontavaltuudet luottolaitosten toimintaan puuttumiseksi, jotka ovat tarpeen EKP:n tehtävien hoitamista varten.
- 4.2. Asetusehdotuksessa vahvistetaan DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien toimintaa koskevat perusvaatimukset sekä joukko poikkeuksia, joita voidaan pyytää MiFID II -direktiiviin, asetukseen (EU) N:o 2014/600 ja arvopaperikeskusasetukseen sisältyvien erityisvaatimusten soveltamisesta. Tämä tarkoittaa sitä, että sijoituspalveluyritykset, joilla on myös luottolaitoksen toimilupa, ja markkinoiden ylläpitäjät voivat pyytää kansalliselta toimivaltaiselta viranomaiselta lupaa käyttää DLT-pohjaisia markkinainfrastruktuureja muun muassa DLT-siirtokelpoisten arvopapereiden rekisteröintiä ja selvittämistä varten. Lisäksi ehdotetussa asetuksessa edellytetään, että DLT-pohjaisten markkinainfrastruktuurien ylläpitäjät tekevät yhteistyötä erityislupien myöntämisestä vastaavien toimivaltainen viranomaisten sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) kanssa.⁽⁶⁸⁾
- 4.3. EKP toteaa, että nykyinen toimilupamenettelyyn sovellettava lähestymistapa edistää luottolaitosten ja muiden toimijoiden kuin luottolaitosten yhdenvertaista kohtelua sekä merkitsee askelta kohti riskiperusteista valvontaa, jossa otetaan huomioon kyseessä olevan yhteisön harjoittama toiminta. Vaikka asetusehdotuksessa ei säädetä EKP:n osallistumisesta (vakavaraisuusvalvojana) toimilupien ja poikkeusten myöntämistä koskevaan menettelyyn, EKP:lle voi kuitenkin vakavaraisuusvalvonnan näkökulmasta olla tärkeää saada kansalliselta toimivaltaiselta viranomaiselta tietoja merkittävistä luottolaitoksista, jotka haluavat ylläpitää DLT-pohjaista markkinainfrastruktuuria. Sen vuoksi ehdotetaan, että asetusehdotukseen sisällytettäisiin velvoite, jonka mukaan kansallisen toimivaltainen viranomaisen on ilmoitettava vakavaraisuusvalvojalle, mukaan lukien EKP merkittävien luottolaitosten osalta, lupien ja poikkeusten myöntämisestä sekä mahdollisten korjaavien toimenpiteiden määräämisestä. Samoista syistä ehdotetaan, että asetusehdotukseen sisällytettäisiin asiaankuuluva vakavaraisuusvalvoja niiden vastaanottajien joukkoon, joille DLT-pohjaisen markkinainfrastruktuurin ylläpitäjien on säännöllisesti raportoitava.⁽⁶⁹⁾

⁽⁶⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/47/EY, annettu 6 päivänä kesäkuuta 2002, rahoitusvakuusjärjestelyistä (EUVL L 168, 27.6.2002, s. 43).

⁽⁶⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽⁶⁶⁾ Neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁽⁶⁷⁾ Ks. Asetuksen (EU) N:o 1024/2013 4 artiklan 1 kohdan e alakohta ja 6 artiklan 4 kohta.

⁽⁶⁸⁾ Ks. asetusehdotuksen 9 artikla.

⁽⁶⁹⁾ Ks. asetusehdotuksen 9 artiklan 4 kohta.

Niiltä osin kuin EKP suosittaa ehdotettua asetusta muutettavaksi, tarkat muutosehdotukset perusteluineen on esitetty teknisessä työasiakirjassa, johon on liitetty perustelut.

Tämä lausunto julkaistaan EUR-Lex-verkkosivustolla.

Tehty Frankfurt am Mainissa 28 päivänä huhtikuuta 2021.

EKP:n puheenjohtaja
Christine LAGARDE
